

VÁCLAV HAVEL – VYROZUMĚNÍ (1965)

UKÁZKA

Ukázka z jazyka PTYDEPE:

Ra ko hutu d dekotu ely trebomu emusohe, vdegar yd, stro renu er gryk kendy, alyv zvyde dezu, kvyndal fer tekynu sely. Degto yl tre entvester kyleg gh: orka epyl y bodur deptydepe emete.

Ukázka ze hry Vyrozumění:

GROSS Přicházím, abych vám oznámil, že je konec vaší éry. Právě mi bylo přeloženo vyrozumění, které jsem dostal a z něhož jasně vyplývá nejen to, že pokud jde o razítko, jsem nevinný, ale především to, že jsem jediným právoplatným ředitelem tohoto úřadu. Dále jsem v tomto vyrozumění vyzván, abych okamžitě a co nejrozhodněji skoncoval s ptydepe –

Jinými slovy: historie dala za pravdu mně a já – opíraje se opět o pravomoc, která mi přísluší – vyvodím z toho, co se stalo, patřičné důsledky. Způsob, jakým jste se zmocnil tohoto úřadu a vnutil mu ptydepe, volá po odplatě. Myslím, že není udržitelné, abyste nadále setrval v našem úřadě. Buďte tak laskav a vystěhujte se z mého stolu!

BALÁŠ (*nabízí Grossovi cigaretu*) Nechceš?

GROSS Říkal jsem, abyste byl tak laskav a vystěhoval se z mého stolu!

BALÁŠ Vem si! Jsou výborné –

GROSS Vystěhujte se z mého stolu!

BALÁŠ Po obědě, jo?

GROSS Jsem rád, že nekladete zbytečný odpor. Stačí po obědě.

BALÁŠ Nevím, proč bych měl klást nějaký odpor!

GROSS Vy se mnou souhlasíte?

BALÁŠ Ovšem.

GROSS Jak to?

BALÁŠ Prozřel jsem.

GROSS Skutečně?

BALÁŠ Ano. Poznal jsem, že ptydepe je nesmysl. Věřil jsem v ně, bojoval jsem za jeho prosazení, ale bylo to celé omyl. Subjektivně jsem to myslel dobře, ale objektivně sehrálo mé úsilí negativní úlohu, a proto musím chtít nechtě nést všechny ostré důsledky svých činů.

GROSS To říkáte upřímně? Mate mě váš klid –

BALÁŠ Můj klid vyplývá z toho, že tvá přísná, ale spravedlivá slova vyjadřují věci, které už dlouho tragicky cítím, a že mě proto naplňují silným pocitem úlevy, že už nebudu nucen pokračovat v díle, kterému nevěřím, a že bude konečně zjednána náprava chyb, které jsem způsobil. Přeju ti hodně zdaru při likvidaci všech zhoubných následků ptydepe a pevně věřím, že tvá práce bude přinejmenším tak úspěšná, jak byla má neúspěšná. Budu ti pomáhat, seč mi budou mé skromné síly stačit. (*Nabízí Grossovi cigaretu*) Vem si!

GROSS Děkuji. Zdá se, že jste šel do sebe –

BALÁŠ Ano.

GROSS Možná, že jste se opravdu upřímně mýlil –

BALÁŠ Určitě.

GROSS Jak jste to myslel – že mi budete pomáhat?

BALÁŠ Fakt nechceš cigaretu?

GROSS Nemám chuť. Jak jste to myslel, že mi budete pomáhat?

BALÁŠ Jestli si nevezmeš, urazíš mě! No ve funkci náměstka přece!

GROSS Jde zřejmě o určité nedorozumění – říkal jsem, že opustíte úřad –

BALÁŠ Přece bys nešel tak daleko!

GROSS Je mi líto, ale umínil jsem si, že tentokrát budu neústupný. Nechci opakovat své staré chyby!

BALÁŠ Nezlob! Já tě tady taky nechal jako náměstka!

GROSS To bylo něco jiného! Měl jsem být správně ředitelem a pravda byla na mé straně!

BALÁŠ To víme teď všichni!

GROSS Mně to bylo jasné od začátku!

BALÁŠ To je snadné – být vždycky od začátku proti! Daleko těžší je za něčím jít – i s rizikem, že si rozbiješ hubu!

GROSS To ale nic nemění na skutečnosti, že jste hlavní viník, a musíte nést tedy i hlavní trest! Prostě si sbalíte svých pět švestek, půjdete odtud a basta!

BALÁŠ A když nepůjdu?

GROSS Půjdete!

BALÁŠ Ty jsi nějak hrhr! *(Vyndá papír a ukáže ho Grossovi)* Poznáváš tenhle papír? Je to dodatečný příkaz k zavádění pytydepe, a pokud se nemýlím, je na něm tvůj podpis, nikoli můj! Anebo jsi snad nebyl v té době ředitelem ty? Kdo je tedy hlavní viník?

GROSS Ten jeden podpis je přece nicotná směšnost ve srovnání se vším, co jste v té věci podnikl vy!

BALÁŠ Před historií existují bohužel jen takové podpisy!

GROSS Nehledě k tomu, že k tomu podpisu jste mě prostě donutil!

GROSS Odejďme tedy oba!

BALÁŠ Pokud jde o mne, nevím, proč bych odcházel.

(Pauza)

GROSS *(tiše)* A vy byste mi skutečně ve všem poctivě pomáhal?

BALÁŠ Jsem rád, že se náš rozhovor konečně dostává do věcných kolejí. Samozřejmě, že bych ti pomáhal.

Celý text je k dispozici v elektronickém archivu Knihovny Václava Havla. Do vstupu je nutná registrace, je zdarma a potvrzena automaticky ihned po vyplnění údajů. Vstup do elektronického archivu [zde](#).